

Pride - historie og bakgrunn

Oslo Pride er den største Pridefestivalen i Norge og er en del av en internasjonal bevegelse hvor vi feirer mangfoldet og markerer den skeive rettighetskampen. Under Pride minnes vi Stonewallopprøret i New York. Den 27. juni 1969 slo gjestene ved den skeive baren Stonewall Inn tilbake mot politiet under en av de mange razziaene som ble gjennomført. Folk ville ikke lengre finne seg i å bli utsatt for hets, vold og arrestasjoner - bare fordi de var skeive. Stonewallopprøret markerer startskuddet for framveksten av en verdensomspennende politisk bevegelse - PRIDE. Kampen for å sikre rettigheter og beskyttelse mot diskriminering for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og alle som bryter med normer for kjønn og seksualitet var for alvor i gang.

Kampen for skeives rettigheter er kamp for menneskerettigheter. Og arbeidet møter fremdeles mye motstand, selv om seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk har vært en viktig del av FNs menneskerettighetsarbeid de siste årene. I mange land er homofili tabubelagt og i 70 land er samkjønnede seksuelle handlinger fremdeles straffbart. Transpersoner er særlig utsatt for vold og mangler rettigheter og beskyttelse mot diskriminering i store deler av verden.

I Norge har beskyttelse mot diskriminering på grunn av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering vært en del av lovverket siden 2014, og alle offentlige og private virksomheter plikter å jobbe aktivt for å fremme likestilling og forebygge diskriminering. Skeives levekår og helse har blitt bedre i løpet av de siste ti årene, men skeive er fortsatt overrepresentert når det gjelder selvmord og nedsatt psykisk helse. Særlig utsatt er transpersoner, bifile kvinner og skeive med innvandrerbakgrunn. Holdninger til skeive blir også stadig bedre i Norge, men fortsatt viser holdningsundersøkelser at 1 av 5 har negative holdninger til personer som skifter mellom kjønnsuttrykk 1 av 6 menn svarer at de har flyttet seg for å skape større avstand til en homofil mann.¹

Oslo kommunes verdidokument fra 2001, OXLO- «Oslo Extra Large – en by for alle», vektlegger at Oslo skal være en raus og inkluderende by, fri for rasisme, diskriminering og fordommer. 22. april 2020 vedtok Oslo kommune handlingsplanen Stolt og fri, som avløser handlingsplanen Stolte Oslo. Målsettingen med planen er at alle uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet eller seksuell orientering skal kunne leve trygge liv som fullverdige og frie borgere.

Tiltakene i planen er samlet under tre strategier:

- Opplæring og økt kompetanse om kjønn, kjønnsuttrykk og seksualitetsmangfold
- Inkludering og vern mot diskriminering
- Synliggjøring og feiring av det skeive Oslo.

Oslo kommunes oppslutning om Oslo Pride er et uttrykk for dette. Oslo kommune oppfordrer ansatte til å delta i markeringene under PRIDE. I neste avsnitt følger noen tips til hvordan din virksomhet kan feire og delta på Oslo Pride 2020, som i år foregår digitalt på grunn av Korona-viruset.

¹ Tallene er basert på levekårsundersøkelse blant lesbiske, homo- og bifile (Unihelse/Malterud og Andersen, 2013) Bufdirs holdningsundersøkelse (2017), *Skeive med innvandrerbakgrunn* (Eggebo, Stubberud og Karlstrøm 2018) og *Utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner* (FHM 2015). Bufdir har laget en god kunnskapsoversikt på området - se lenken på s. 2.